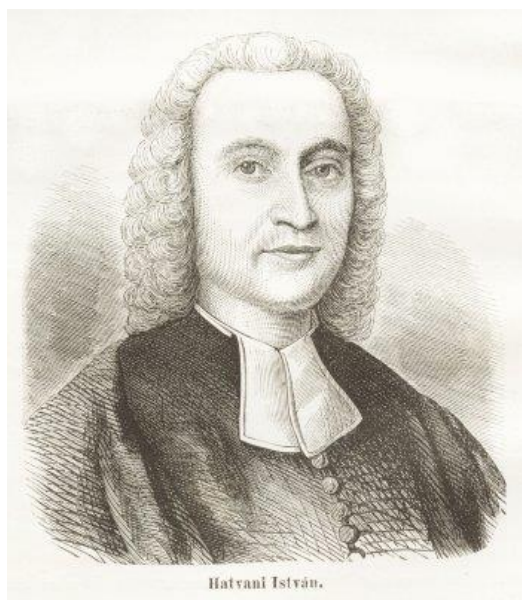

Debreceni Egyetem
Tudományegyetemi Karok
Hatvani István Szakkollégium

2013. évi Tavaszi Hallgatói Konferenciájának
programfüzete

2013. május 2-3. (csütörtök–péntek)
Helyszín: Magyar Tudományos Akadémia
Debreceni Területi Bizottság (DAB) Székháza
4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

A Konferencia programja:

2013. május 2. csütörtök

9:00 Kémia tudományi szekció
 („C” terem)

 Földrajz tudományi szekció
 („B” terem)

 Történettudományi szekció
 (Klub terem)

10:30 Biológia szekció
 („B” terem)

12:00 Ebéd

A Konferencia résztvevőit üdvözli:

- Prof. Dr. Gaál István rektorhelyettes
a Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok elnöke
- Dr. Bujalos István
a DE TEK Hatvani István Szakkollégium igazgatója

13:00 Fizika - Matematika - Informatika szekció
 („C” terem)

2013. május 3. péntek

9:00 Nyelvészet - Irodalom - Kommunikáció - Médiatudományi szekció
 („B” terem)

9:00 Filozófia - Pedagógia - Társadalomtudományi szekció
 („C” terem)

2013. május 2. csütörtök

9:00 Kémiatudományi szekció

Levezető elnök: Prof. Dr. Szilágyi László

**Bogdándi Virág (III. Kémia BSc): A XXI. század visszatérő népbetegsége, a tuberkulózis
Témavezető: Dr. Lente Gábor**

A tuberkulózis egy igen gyakori, sok esetben halálos, mikobaktériumok által terjesztett fertőző betegség. Habár az 1950-es évektől kezdve lehetőség van az antibiotikumokkal történő kezelésére a korábbi magashegyi szanatóriumokban folytatott hosszú terápia helyett, a XX. század végére megjelenő multirezisztencia komoly fenyegetést jelent napjainkban is. Rengeteg ismert híres ember halálát okozta tuberkulózis, valamint nagy hatással volt több művész alkotó tevékenységére, köztük Thomas Mannéra, akinek Varázshegy című regénye a szépirodalmi érték mellett természettudományos szempontból is igen érdekes, hiszen részletes betekintést nyerhetünk a betegség tüneteinek valamint kezelésének leírásába.

Kecskeméti Ádám (III. Kémia BSc): Tripszin immobilizálása polidimetilsziloxán felületen fehérjék on-line bontásához

Témavezető: Dr. Gáspár Attila

A peptidtérkép vizsgálatok nagy jelentőséggel bírnak a fehérjeanalitikában. A módszerrel fehérjéket lehet elsősorban kvalitatíve elemezni, azonban az általánosan használatos módszer igen időigényes. Munkám célja egy olyan rendszer kifejlesztése, melynek segítségével ezt az időt jelentősen csökkenthetem. Előadásomban bemutatom, milyen lépések segítségével sikerült az analízishez szükséges időt csökkenteni, továbbá, hogy milyen más előnyei lehetnek az új technikának.

Veres Péter (I. Vegyész MSc): Kollagén-szilika aerogél hibridek

Témavezető: Dr. Lázás István

Napjainkban egyre nagyobb figyelem fordul az aerogélek gyógyászati alkalmazásai felé. Kutatásom során biodegradábilis kollagén-szilika aerogél hibridek, mint potenciális gyógyszerhordozók létrehozását, tulajdonságaik vizsgálatát végzem.

Bajusz Dávid (II. Vegyész MSc): A P2Y₁₂ receptor szerkezete és működése: in silico vizsgálatok

Témavezető: Dr. Komáromi István

A G-proteinhez kapcsolt receptorok (GPCR) alapvető fontosságú szerepet töltenek be a szervezet jelátviteli folyamatainak szabályozásában. A gyógyszerkutatás is felismerte jelentőségüket: a jelenlegi gyógyszerhatóanyagok kb. 40 százalékának a célpontja GPCR fehérje. Ebbe a fehérjecsaládba tartozik a P2Y₁₂ receptor is, amely a vérlemezke-aggregáció folyamatának egyik szabályozó receptora. Munkám során az említett receptor szerkezetét és a működése közben fellépő konformáció-változásokat vizsgáltam számítógépes (in silico) módszerekkel.

Bihari Zsolt (II. Vegyész MSc): Potenciálisan rákellenes hatású félszendvics típusú $[\text{Ru}(\eta^6\text{-p-cimol})(\text{H}_2\text{O})_3]^{2+}$ kölcsönhatása hisztidintartalmú oligopeptidekkel és modelljeikkel

Témavezető: Dr. Buglyó Péter

A vérszérumban nagyszámú fémion megkötésére alkalmas molekula található. Ezek közül a legjelentősebbek az olyan fehérjemolekulák, amelyek felületi hisztidin aminosav molekularészletük imidazol csoportjával képesek a ruténium(II) kation megkötésére fiziológiai körülmények között. Ezek a kis és nagy bioligandumok szállítják a komplexet a rákos sejtekig, ahol azok kifejtetik antitumor hatásukat. Kutatómunkám során, a fentebb említett hisztidintartalmú fehérjék modellezésére alkalmas, oldalláncukban imidazolgyűrűket tartalmazó oligopeptidek (HAHH, HAHAH), valamint imidazolcsoportot tartalmazó kis ligandumok –1-Metil-imidazol és N-Acetil-hisztamin – és a félszendvics típusú $[\text{Ru}(\eta^6\text{-p-cimol})(\text{H}_2\text{O})_3]^{2+}$ kation közötti kölcsönhatást vizsgáltam.

Ditrői Tamás (II. Vegyész MSc): Stopped-flow készülék kalibrációjának problémái

Témavezető: Dr. Lente Gábor

A stopped-flow technika 1940-es leírása óta a gyorskinetikai reakciók követésére gyakran alkalmazott módszer. A készülék egyik fontos teljesítményparaméterének, a holtidőnek a megállapítása a hetvenes évek óta kalibrációs reakciókkal történik, azonban egy valós, pontos holtidő megállapítása sok problémát vet fel. Egyfelől szükség van a reakció megfelelő paramétereinek pontos szabályására, másfelől pedig a kiértékelésben is bizonyos egyszerűsítésekkel kell élnünk. Előadásomban ezen felvetődő problémákat, mások által és általunk javasolt megoldásukat mutatom be.

Sipos Zoltán (II. Vegyész MSc): Brómkumarinok Ullmann-reakciói

Témavezető: Dr. Patonay Tamás

A mai szerves kémiában igen komoly szerepet töltenek be a fémkatalizált reakciók, egyre nagyobb teret hódítanak az ezekkel kapcsolatos vizsgálatok. Az egyik legrégebben ismert fémkatalizált reakciótípus az Ullmann-reakció, amely igen jelentős irodalommal bír. A réz alapú reakció felhasználható szén-szén; szén-oxigén illetve szén-nitrogén kötések kialakítására egyaránt. Vizsgálataim során a természetben is igen sokféle formában előforduló, különböző szubsztituált kumarin-származékokat kísérek meg aminosavakkal kapcsolni, így változatos, szén-nitrogén kötést tartalmazó molekulákat kialakítani.

9:00 Földrajztudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Radics Zsolt

Bartók Ádám (II. Geográfus-Geomorfológus MSc): A Keleti Bükk hegység bázikus magmás képződményei és azok agyagásványtani vizsgálata

Témavezető: Dr. habil Kozák Miklós, Dr. Viczián István, Dr. Németh Tibor

A bemutatandó kutatási témával már az első évfolyam óta mélyrehatóan foglalkozom, mind a mai napig kutatom. 2013 februárjában lehetőségem nyílt külső szakmai gyakorlat keretein belül a budapesti MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, Geokémiai és Földtani Intézetében a begyűjtött mintáim XRD és mikroszondás vizsgálattal történő elemzésére. Ezen eredményeket szeretném most bemutatni.

Jász Erzsébet (I. Földrajz-Történelem MSc): Földrajzoktatásunk története**Témavezető: Dr. Teperics Károly**

A magyarországi földrajzoktatás helyzete problémás. Nem csupán az utóbbi években adódtak azonban nehézségei, hanem története során többször is. Előadásomban ezeket szeretném kiemelni, miközben egy átfogó ismertetést kívánok felvázolni földrajzoktatásunknak a közoktatás szintjén történő alakulásáról.

Dézi Gyula (II. Geográfus MSc): A debreceni alap- és középfokú oktatási intézmények földrajzi elhelyezkedésének vizsgálata 1939 és 2010 között**Témavezető: Dr. Kozma Gábor**

A városok szerkezetét a II. világháború előtti időszakban elemző vizsgálatok (pl. Chicagói iskola) az intézményterületet egységesen kezelték, és azt hangsúlyozták, hogy ezen funkciók elsősorban a városközpontban helyezkednek el. Az 1970-es évektől ez a szemlélet megváltozott, a kutatók rájöttek egyrészt, hogy a különböző intézményi funkciók (oktatás, kereskedelem, pénzügy stb.) más-más igényt elégítenek ki, így térstruktúrájuk is eltérő. Másrészt különbség van még az azonos ágazatba (oktatás) tartozó, de különböző szintű (alap-, közép-, felsőfokú) intézmények elhelyezkedésének rendszerében is. A tanulmány a főleg helyi igényeket kielégítő alap- és középfokú oktatási intézmények földrajzi elhelyezkedését vizsgálja debreceni vonatkozásban az 1939-2010-es időszakra vetítve, a változások mögötti okokra utalva.

Fekete József György (II. Geográfus MSc): BRICS+T? - Törökország, mint a gazdasági növekedés diktáló ország csoport tagja**Témavezető: Dr. Radics Zsolt**

2001-ben Jim O'Neill, a Goldman Sachs egyik vezető közgazdásza használta elsőként a feltörekvő gazdaságokról szóló elemzésében a BRIC mozaikszót, mely alatt Brazília, Oroszország, India és Kína által alkotott ország csoportot értette. Véleménye szerint ezek az országok határozzák meg az elkövetkező évtizedek főként gazdasági és pénzügyi, de politikai folyamatait is gazdasági potenciáljuknál fogva. Ettől kezdve a befektetők újabb és újabb listákat készítenek a feltörekvő piacokról, új mozaikszavakat találtak ki. Törökország és Indonézia minden ilyen listán szerepel. A feltörekvő országokat jelző E7 csoport átveheti a gazdasági vezetést a G7-től még 2020 előtt, Törökország megelőzheti Olaszországot és az egyik vezető európai gazdaság lehet. A BRICS országok az együttműködés lehetőségeit felismerve értékes szövetségesre tehetnek szert és Törökország is megtalálhatja számításait.

9:00 Történettudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Püski Levente

Nagy Márta (I. Történelem-Német tanári MA): I. Ferenc francia király és a schmalkaldeni szövetség együttműködése (1531-1547)**Témavezető: Bradács Gábor**

Eddigi kutatásaim során az itáliai háborúk egy szakaszával (1526 - 1529) és annak német vonatkozásaival foglalkoztam. Most ezeket a kutatásokat alapul véve vizsgálom meg I. Ferenc (ur. 1515 - 1547) francia király és a német protestánsok által alapított schmalkaldeni szövetség diplomáciai kapcsolatát, különös tekintettel arra, hogy ez a kölcsönös

segítségnyújtás milyen hatással volt a háború későbbi szakaszára. Milyen volt a "legkeresztényibb király" protestánsokhoz fűződő viszonya, s miként válaszolt V. Károly a "szentségtelen" szövetségre? Előadásomban elsősorban a téma kutatástörténeti áttekintésére, módszertani kérdésekre, valamint a téma forrásaira szeretném helyezni a hangsúlyt, megelőlegezve ezzel a kutatások során várható eredményeket.

Nagy Dániel (II. Történelem MA): A rekatolizáló erdélyi nemesség jelentősége a Báthoryak korában (1571-1613) a legújabb kutatások tükrében

Témavezető: Dr. Papp Klára

A reformáció sikeres terjedése, valamint ezzel párhuzamosan a katolicizmus hanyatlása sorsfordítóan hatott Erdély életére is. A protestáns felekezetek egymás közötti versenyében jórészt a katolikus közösségek rovására terjeszkedtek. Báthory István uralkodása kezdetén azzal kellett szembesülni, hogy a nemesség javarésze is elpártolt a római vallás mellől. Eme színes és nehézségekkel teli kornak a vívmánya egy olyan új katolikus nemesi generáció kinevelése lett, mely a XVII. században tevékenyen vett részt a "pápista" vallás erdélyi fenntartásában, ráadásul az udvari politizálásban is fontos szerepet töltött be. Az erdélyi rekatolizációs törekvések számos változást okoztak, melyre e tanulmány kíván figyelmet fordítani.

Kis Csaba (II. Történelem MA): "Háborúból háborúba" - Eger város viszonyai (1687-1704)

Témavezető: Dr. Papp Klára

A 17. század utolsó harmadában a török ellen folytatott visszafoglaló háború folyamánként megszűnt a történeti Magyarország másfél évszázados szétagoltsága. Az új szerzeményű területek ellenőrzését Bécs a birodalom érdekeit kíméletlenül érvényesítő kamarai adminisztráció hatáskörébe utalta, e lépésével pedig elkerülhetetlenül hatást gyakorolt a visszaszerzett területeken fekvő települések gazdasági, társadalmi és jogi fejlődésére. Nem volt ez másképp Eger esetében sem. Előadásomat elsősorban e kérdés köré felépítve, önálló várostörténeti perspektívaként ismertetem a jelentősebb változásokat és az ezek mögött meghúzódó tendenciákat.

Radnóthy Fruzsina (I. Történelem MA): Politika és társasági élet - válaszfelirati vita az 1848/49-es diétán, s a hozzá kapcsolódó politikai-társasági feszültségek az üléstermekben, szalonokban és pozsonyi köztereken

Témavezető: Dr. Velkey Ferenc

Kutatási témám az 1847/48-as utolsó rendi országgyűlés, melynek első néhány hónapja az 1848-as márciusi fordulat jelentősége miatt alig-alig részesült szakmai figyelemben. A vizsgálat egyrészt a politikai erőviszonyok feltérképezése, a válaszfelirati vita feltárására irányul, másrészt, viszont azt elemzi, hogy a rendkívüli politikai feszültségek hogyan hatottak Pozsony hétköznapi világára.

Törő László Dávid (I. Történelem MA): Osztrák-magyar történetírói viták a dualizmus idején

Témavezető: Dr. Erős Vilmos

Előadásomban új kutatási témát fogom ismertetni annak jelenlegi állapotában. A történetírói viták közül Harold Steinacker osztrák történész vitáira koncentrálok, aki Timon

Ákossal és Apponyi Alberttel szemben fogalmazta meg álláspontját a magyar alkotmányfejlődéssel és a szentkorona-tannal kapcsolatban.

Császár Ildikó (II. Történelem MA): Hory András a belgrádi magyar követségen

Témavezető: Dr. Barta Róbert

Hory András a két világháború közötti időszak egyik legkiemelkedőbb diplomatája volt. Diplomáciai pályafutása során olyan követségeken fordult meg, amelyek kulcsszerepet játszottak az akkori magyar külpolitikában: Bukarestben (1921-1924), Belgrádban (1924-1927), Rómában (1927-1933) és Varsóban (1935-1939), emellett a Turnu-Severin-i tárgyalásokon is a magyar delegáció vezetője volt. Előadásomban Hory belgrádi működését fogom bemutatni. Milyen nehézségekkel kellett szembenéznie? Hogyan látta a magyar-jugoszláv közeledést?

Kiss Andrea (III. Történelem BA): Numerus clausus módosítása körüli problémák

Témavezető: Dr. Kerepeszki Róbert

Előadásom témájául a numerus clausus törvényt és annak módosítása körüli felsőházi vitát választottam. Szeretném bemutatni, hogy az akkori közvélemény mit gondolt a törvény bevezetéséről, annak változtatásáról nemzetközi nyomásra. Az egyes egyetemi képviselők, valamint az akkori vallás- és közoktatásügyi miniszter érveit és ellenérveit is ismertetni szeretném.

Iváncsó Ádám (II. Történelem MA): A Kurtyák Iván Közművelődési Egyesület szerepe a visszafoglalt Kárpátalján

Témavezető: Dr. Kerepeszki Róbert

Az 1939 márciusában indított katonai offenzívával Magyarország visszahódította Kárpátalját, mellyel nemcsak a területét gyarapította, hanem 370 ezer ruszin lakossal a népességét is. Ez a ruszin kisebbség viszont már nem az a gens fidelissima volt, melyre évszázadokon át támaszkodhatott a magyarság. Az ukranofil és ruszofil irányzat átformálta a fiatal korosztály gondolkodását, melyet Kozma Miklós, Kárpátalja kormányzói biztosa egy új szervezettel akart visszaterelni a régi útra, ennek a szerepét és történetét kívánom bemutatni.

Duró Ferenc (II. Történelem-Földrajz BA): Elitkutatás Berettyószentmárton nagyközségben

Témavezető: Szilágyi Zsolt

Kutatásom témája Berettyószentmárton társadalomtörténete a Horthy-korszakban. Előadásomban azt mutatom be, hogy milyen források segítségével, milyen módszerek alkalmazásával lehet közelíteni a helyi társadalom szerkezetének a felvázolásához. Munkám interdiszciplináris: a történeti földrajztudomány, a gazdaság- és társadalomtörténet, a történeti demográfia és a történeti antropológia látószögeit ötvözi, azok eszköztárát használja. A megközelítésmódok gyakran újszerűek, kivált az elit társadalmi térhasználatának, kapcsolathálójának vizsgálatában. Ebben a testületi jegyzőkönyvek, a virilis listák, az egyházi iratok, a kataszteri birtokívek és a kataszteri térképek anyagára támaszkodom. Számos kérdés mellett arra keresem a választ, hogy az eliten belül megragadható átmeneti érdekcsoportok hogyan konstruálhatók meg, illetve a döntéshozatali mechanizmus miként rekonstruálható.

Ferki Julianna (II. Néprajz MA): A 20. század közepi beregdédai betelepítés történeti nyomai a telekkönyvekben

Témavezető: Dr. Lajos Veronika

A 20. században Európában, de világszerte is sokan kényszerültek otthonukat elhagyni gazdasági, társadalmi vagy politikai okok miatt. Ennek egyik sajátos példája a különböző társadalmi csoportok áttelepítése egyik helyről a másikra. Az etnográfiai módszereket alkalmazó történeti kutatásom, az 1940-50-es években végbement beregvidéki betelepítés körülményeit és történeti nyomait vizsgálja Beregdédán. Előadásomban a Beregdédán felkutatott telekkönyvek adatait ismertetem és értelmezem.

Gál Máté (II. Történelem MA): Brezanóczy Pál egri érsek közéleti és békepapi tevékenysége

Témavezető: Dr. Püski Levente

Brezanóczy Pál az 1945 utáni magyar történelem egyik vitatott egyházi személyisége volt. Egri érseki pozíciójáig igencsak színes életpálya köthető nevéhez, hiszen köztudottan jó viszonyt ápolt a pártállami szervekkel, emellett a katolikus békemozgalom egyik prominens alakját is megismerhetjük Brezanóczy személyében. A nevével kapcsolatban megjelent munkák még is javarészt az ügynöktematikában elemzik tevékenységét, hiszen mára már köztudott tény, hogy "Kékes Pál" fedőnéven a III/III-as ügyosztály egyházi ügynöke volt. Előadásomban én még is a szinte egyáltalán nem kutatott közéleti, s békemozgalmi tevékenységét veszem górcső alá, rákoncentrálva Brezanóczy Pál egri főpásztori éveire (1969-1972). Forrásbázisomat főleg a hazai és az emigráns katolikus sajtóanyagok képezik, ezen kívül nagy hangsúlyt fektettem egyes politikai napilapok vizsgálatára is.

Szilágyi Gusztáv (II. Anglisztika MA): Tendenciák a mai angol és brit nemzeti identitásban

Témavezető: Prof. Dr. Bényei Tamás

Előadásomban az Egyesült Királyságot alkotó régiók nemzeti önmeghatározásáról szeretnék beszélni, konkrétan arról, hogy a Brit birodalom második világháború utáni szétesése mennyiben tekinthető a napjaikban megfigyelhető Brit devolúciós tendencia előzményének, illetve arról is, hogy az 1950-es évek utáni kihívások, például az európai közösségbe való integráció, a volt gyarmatokból Nagy Britanniába özönlő immigráció és a skótok szegregációs törekvései hogyan befolyásolják az angolság mai definícióját.

10:30 Biológia szekció

Levezető elnök: Gálné Dr. Miklós Ida

Kovács Erika Rozália (I. Molekuláris biológia MSc): A vérzékenység egy fiatal kutató szemszögéből

Wáli István Református Cigány Szakkollégium

Témavezető: Dr. Bereczky Zsuzsanna

A most 19 éves öcsém haemophilia A-val született, ennek hatására a vérzékenység gyógy módjának a kutatásával szeretnék foglalkozni. Szakdolgozatomban a haemophilia A és B molekuláris szintű összehasonlítását tűztem ki célomul a magyar és külföldi szakirodalom

alapján. A mesterképzésen nyáron kezdem meg kutatásaimat a ritka vérzési rendellenességek területén a debreceni Klinikai Kutató Központban. Előadásomban szeretném bemutatni, miért fontos, hogy gyógymódot találjunk a vérzékenységre. Bemutatom a haemophilia A és B öröklődését és azt, hogy mit értünk ritka vérzési rendellenességen. Az előadás második felében felvázolom a haemophilia A és B ma elérhető molekuláris biológiai diagnosztikáját, a lehetséges jövőbeni terápiás lehetőségeket.

Boros Enikő (II. Molekuláris biológia MSc): Egy gomba specifikus protein foszfatáz funkcionális doménjeinek expressziójára alkalmas vektorok előállítása

Témavezető: Prof.Dr. Dombrádi Viktor

Munkám célja a *Candida albicans* protein foszfatáz Z (CaPpz1) nevű enzim regulációs lehetőségeinek felderítése. Kísérleteimben *in vitro* mutációk kialakításával kívántam vizsgálni a fehérje régiók szerkezete és az enzim aktivitás összefüggését. Ennek érdekében két deléciós mutánszt hoztam létre, amelyek külön-külön tartalmazzák a CaPpz1 fehérje N- ill. C-terminális domént kódoló régiót. A két konstruktot *Escherichia coli* BL21 (DE3) RIL törzsbe transzformálva, expresszáltattam, majd tisztítottam a CaPpz1 két doménjét. Ezt követően foszfatáz aktivitásmérést végeztem.

Kulcsár László (II. Biomérnök MSc): *Penicillium chrysogenum* intarcelluláris béta-galaktozidáz enzimeinek *Escherichia coli* mutánssal való termeltetése, tisztítása és biokémiai/enzimológiai vizsgálata

Témavezető: Dr. Karaffa Levente

A *Penicillium chrysogenum* komoly biotechnológiai jelentőséggel bíró fonalas gomba - a penicillin beta-laktám típusú antibiotikumot termeli -, ennek ellenére szénváz asszimilációs mechanizmusairól illetve a katabolizmusban részt vevő struktúrgénekről és az általuk kódolt enzimekről keveset tudunk. A kutatómunka alatt a laktóz (1,4-O-galaktopiranozil-D-glükóz) hidrolízist végző béta-galaktozidáz géneket/enzimeket tanulmányozzuk.

Kerecsi Viktor (I. Biológia MSc): Vizes élőhelyek ízeltlábú faunájának ökológiai feldolgozása: Az Ipoly-vízgyűjtő pókfaunája

Wáli István Református Cigány Szakkollégium

Témavezető: Dr. Horváth Roland

Az Ipoly-vízgyűjtő vizes élőhelyeinek vizsgálata céljából a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Szlovák Természetvédelmi Igazgatóság 2010-ben komplex kutatási programot folytatott, melynek a pókfauna vizsgálatára vonatkozó programjában vettem részt. Ebben az eltérő módszerek által gyűjtött anyag családszintű összehasonlítása volt a feladatom. A projekt elsődleges célja az Ipoly középső és felső vízgyűjtő területe jelenlegi ökológiai állapotának, a vízhez és vizes élőhelyekhez kötődő közösségi jellegű (Natura 2000-es), védett, lokálisan veszélyeztetett, valamint inváziós fajok felmérése volt. Előadásomban az általam alkalmazott módszereket illetve a gyűjtés eredményét szeretném ismertetni.

Gerőcs Annamária (II. Biotechnológia MSc): *Arundo donax* L. monokultúrák talajainak és az ott élő mikrobiális közösségeknek az összehasonlító vizsgálata

Témavezető: Dr. Szabolcsy Éva

Kutatásaink során az *Arundo donax* (olasz nád) rizoszférájából származó talajok vizsgálatát végeztük el. Összehasonlítottuk a talaj jellemzőit a különböző minták esetében, melyek

Kínából, az USA-ból, és két magyarországi területről származtak. Megállapítottuk a talaj fizikai, kémiai paramétereit, biológiai aktivitását valamint a mikroba populáció összetételét. Ezen adatok tükrében keressük, hogy mely mikroorganizmusok élnek kölcsönhatásban a növényel és segítik annak életműködéseit.

13:00 Fizika - Matematika - Informatika szekció

Levezető elnök: Dr. Szabó István – Prof. Dr. Pintér Ákos

Juhász Laura (II. Fizika BSc): Aszimptotikus biztonság a gravitációs kölcsönhatásban

Témavezető: Dr. Nagy Sándor

A modern elméleti fizika egyik legnagyobb kihívása a kvantum és a gravitációs kölcsönhatás egységes keretben történő leírása. A kvantum Einstein gravitáció egy lehetséges módja a kvantumelmélet és az általános relativitáselmélet egyesítésének. Nagy előnye, hogy a modell formalizmusa a kvantumtérelmélet elemeit használja. A kvantum Einstein gravitációban a funkcionális renormálási csoport módszerrel a kozmológiai és a Newton csatolás energiafüggése vizsgálható. Vizsgáljuk, hogy a Planck energián megjelenő ultrabolya fixpont hogyan függ a renormálás végrehajtásától. Olyan általános keretet kívánunk adni a renormálási sémáktól való függéstől, amely más modellekben is használható.

Márián István Gábor (II. Fizika BSc): A kvantumtérelmélet két fontos szeglete: renormálás és spontán szimmetriasértés

Témavezető: Dr. Nándori István

A részecskefizikai folyamatok leírására a természetes választás a kvantumtérelmélet használata. A kvantumtérelméleti modelleket nagy energián definiáljuk, de a mérésekkel való összehasonlítás miatt szükséges ezek alacsony-energiás kiterjesztése, ami ún. renormálást igényel. A renormálást végre tudjuk hajtani funkcionális renormálási csoport módszerrel azonban a közelítések miatt a származtatott fizikai mennyiségek függni fognak az ún. renormálási séma megválasztásától. Jelen munkában egy új módszert dolgoztunk ki a séma-függés optimalizálására spontán szimmetria sértés segítségével.

Ször Zoltán (I. Fizikus MSc): Hadronzáró hatáskeresztmetszetek nagy pontosságú számítása

Témavezető: Dr. Trócsányi Zoltán

A kvantum-színdinamikai perturbációszámítások során felmerülő bonyolult és nehezen számolható formulákat kívánjuk egyszerű függvényekkel helyettesíteni. Megfelelő pontosság mellett egy jóval gyorsabb és egyszerű közelítést kaphatunk, melyek később felhasználhatóak részecskefizikai folyamatok hatáskeresztmetszeteinek számolására. Előadásomban ismertetem a problémát és az eddig elért eredményeket.

Rácz Gabriella (III. Matematika BSc): Binomiális együtthatók és rokon számai

Témavezető: Dr. Nyul Gábor

Mindenki számára ismertek a binomiális együtthatók. A leszámoló kombinatorikában több, ezekkel rokon szám fordul elő, például az elsőfajú Stirling-számok, a másodfajú Stirling-

számok és a Lah-számok. Az előadásban bemutatjuk ezek egy lehetséges szemléletes értelmezését, alapvető tulajdonságait és egy általánosítását.

Bertók Csanád (I. Matematikus MSc): A Hasse-elv teljesülése exponenciális diofantikus egyenletekre

Témavezető: Dr. Hajdu Lajos

Ismert, hogy amennyiben egy diofantikus egyenletnek létezik globális megoldása, úgy létezik úgynevezett lokális (modulo m) megoldása is. Ám az állítás megfordítása nem minden esetben teljesül. Amennyiben mégis igaz, úgy az adott egyenletre érvényes a Hasse-elv. Az előadás során numerikus módszerek segítségével egy előre megadott korlátig igazoljuk az elv teljesülését néhány exponenciális diofantikus egyenlet esetén, többek között Erdős, Pomerance, illetve Schmutz egy tételét is felhasználva.

Kántor Kristóf Szilveszter (I. Programtervező informatikus Msc): Membrán rendszerek, mint absztrakt számítási modellek

Témavezető: Dr. Vaszil György

Az utóbbi években több olyan számítási modell született, amely valamilyen természetben zajló folyamat vezérlőelveit veszi alapul. Ezek közé tartozik az ún. kémiai számítási paradigma, mely különféle megvalósításai közül az utóbbi években a membrán rendszerek (P rendszerek) elmélete különösen népszerűvé vált. A membrán rendszerek fontos variánsai közé tartoznak bizonyos automataszerű modellek, melyeket multihalmaz feldolgozó automatáknak nevezünk, melyek bemutatása szintén az előadás részét képezi majd.

* * *

2013. május 3. péntek

9:00 Nyelvészet - Irodalom - Kommunikáció - Médiatudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Fodor Péter – Dr. Kalmár György

Ládi Zsuzsa (I. Finnugrisztika MA): Szegmentálási képességek óvodás- és kisiskolás korban

Témavezető: Dr. Fehér Krisztina

Előadásomban saját vizsgálataimat fogom bemutatni, melyek során a percepció alapegységét illető szótag-fonéma dilemmát kíséreltem megoldani. Részletesen bemutatom kísérleti módszeremet, majd foglalkozok a legfontosabb eredményeimmel és az ezekből levont következtetésekkel, kiemelten azokkal, amelyekre az óvodás- és a kisiskolás csoportokban végzett szótagolási és fonémákra bontási kísérletek során tettem szert.

Biró Vivien (II. Kommunikáció- és médiatudomány BA): A vallás és az egyház reprezentációja a közszolgálati médiában a nyírcsaholyi mikrokörnyezet felmérése alapján

Témavezető: Dr. Kálai Sándor

Előadásom két részre tagolódik: az első egység egy rövidebb történeti áttekintést tartalmaz, illetve olyan - a kutatás szempontjából lényeges - fogalmak körüljárását, mint a közszolgálati média, a paleo- és neotelevízió, valamint a vallási és egyházi terminusok közötti különbségtétel; a második rész pedig a (nem reprezentatív) kérdőíves adatgyűjtés értékelése, a konzekvenciák levonása.

Szirák Sára (II. Kommunikáció- és médiatudomány BA): A stand-up comedy alakulástörténete a rendszerváltás után

Témavezető: Dr. Kálai Sándor

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy vajon minek köszönhető a stand-up comedy hazai sikere. A külföldi kontextus áttekintésével és a hazai előzmények számbavételével azt vizsgálom, hogy a stand-up viszonylag széleskörűnek mondható hatását mennyiben alapozza meg globálissá vált szabályrendszere, valamint az a hagyomány, amelyet a Rádiókabaré, s mások mellett Hofi Géza, Sándor György és Fábry Sándor alapoztak meg. Ezzel összefüggésben foglalkozom a magyar rádió- és televíziós kabaré által megteremtett megszólalásmódokkal, azok társadalom- és médiatörténeti összefüggéseivel. Mindezek alapján arra a következtetésre jutok, hogy a stand-up comedy meghonosítása a 2000-es évek elején felbukkanó, több tehetséget is felvonultató új generációnak azért sikerülhetett, mert a honi humorista hagyományokhoz kapcsolódva produktívan vette át az amerikai "receptet", s alkalmazta azt a színpadon, a rádióban és a televízióban. A Showder Klub műsorában fellépők közül három markáns arcú humorista - Bödőcs Tibor, Kormos Anett és Kiss Ádám - médiaszövegét elemezve igyekszem bemutatni a műfaj mibenlétét, eszközrendszerét és hatásmechanizmusát.

Balogh Fruzsina (III. Kommunikáció- és médiatudomány BA): Jane Austen-adaptációk

Témavezető: Dr. Kálai Sándor

Előadásomban az adaptációs eljárások témakörét járom körül, reflektálva napjaink komplex mediális közegére, melyben szinte minden tartalom egy korábbiak feldolgozása,

újrágondolása. A médiumok közti átjárás szemléltetésére Jane Austen *Büszkeség és balítélet* című elbeszélését hasonlítom össze a műből készült két audiovizuális adaptációval. Austen életműve kimeríthetetlen forrása az adaptációk világának, egy transzmediatikus közegben él tovább az író körül kialakult kultusz. Vizsgálatom fő kérdése ezért: van-e valami aktuális társadalom-lélektani oka népszerűségének?

Antal Alexandra (Német nyelv, irodalom és kultúra I. MA): Irodalom az NDK-ban

Témavezető: Dr. Kricsfalusi Beatrix

Előadásomban az egykori NDK egyik legjelentősebb írójának, Christa Wolfnak a *Der geteilte Himmel* (A kettészelt ég) című regényének keletkezéstörténetét vizsgálom meg. Az 1963-ban megírt regény a Bitterfeldi mozgalom keretében született meg, melynek az volt a célja, hogy a termelést, a politikát és a művészeteket, elsősorban az irodalmat egymással összeköttetésbe hozza. Az irodalom szerepe a munkásosztály bátorítása volt, ezért a regények fő témájaként a termelést és kiemelkedő munkát tanúsító brigádokat jelölte ki a párt. Továbbá Christa Wolf kiemelkedő szerepét vizsgálom meg szocialista NDK-ban elsősorban arra a kérdésre keresve a választ, hogy miért is lehetett egy keletnémet író nyugaton is elismert.

Csorba Anett (I. Német irodalom és kultúra MA): A másik hangja

Témavezető: Dr. Horváth Andrea

A női szubjektivitás és a női írás a legvitatottabb elméleti kérdések közé tartoznak. A feminista kritika és a posztmodern elméletek között a legfontosabb különbség a szubjektum felfogásában keresendő. A posztmodern elméletek az identitáskategóriák konstrukció mivoltáról beszélnek, míg a dekonstruktív feminista kritika egyes teoretikusai szerint a dichotómiákra épülő nyelvi kultúránk elfojtott olyan női látásmódot és artikulációt, amely nem a férfi-nő viszonyban határozta meg önmagát. Megértéséhez szükséges Jacques Lacan szubjektum-elméletét értelmezni, melyre a francia feminista kritika női írás (*écriture féminine*) elméletei épülnek.

Balogh Eszter Edit (I. Anglisztika MA): A férfitest ábrázolásának megváltozása az első világháború hatására

Témavezető: Prof. Dr. Béneyi Tamás

A konferencián a TDK dolgozatom kutatását fogom bemutatni, egész pontosan azt, hogy az első világháború tapasztalata milyen hatással volt a hagyományos férfiideál elemeinek változásaira, a maszkulinitás diskurzusára és a férfitest ábrázolására a brit kultúra különböző művészeti alkotásaiban a háborús költészettől a memoárirodalmon át a képzőművészetekig.

Bozsó Georgina (I. Anglisztika MA): "Én még mindig én vagyok": gender, örület és térbeliség Iain Banks *Darázsgyár* című regényében

Témavezető: Dr. Séllei Nóra

Dolgozatomban a kortárs skót író, Iain Banks első regényét elemzem, különös tekintettel a gender, az örület és a térbeliség kapcsolatára. Mind a regény narrátora, a tizenhat éves Frank Cauldhame, mind bátyja, Eric Cauldhame gender és biológiai értelemben vett nemi konstrukciója problematikus. Az előadás azt hivatott bemutatni, hogy a regényben kezdetben a biológiai nem és a gender fix, állandó kategóriaként jelenik meg, de fokozatosan előtűnik a meghatározhatatlanságuk, ami Frank identitáskrisziséhez és Eric örületéhez vezet. A látszólag szilárdan rögzített gender identitás kialakításának folyamatát vizsgálja a regény, de

ugyanakkor le is bontja azt; nem pusztán vizsgálódása tárgyává teszi, hanem rámutat a heteronormativitás ki nem mondott fenyegető voltára is.

Szurkos Anita (II. Anglisztika MA): Ruritania ma: A Balkán reprezentációi a brit és amerikai irodalomban és újságírásban

Témavezető: Prof. Dr. Bényei Tamás

Előadásomban a Balkán és Kelet-Európa orientalizációjával foglalkozom. Kiindulópontom az az álláspont, miszerint az Orient és a Balkán mítoszát létrehozó mechanizmusok alapvetően hasonlóak a nyugati kultúra képzeletében. Dolgozatomban, amellet, hogy rámutatok az alapvető különbségekre az Orient és a Balkán mítosza között, meg szeretném vizsgálni a Balkánt övező sztereotípiák mai helyzetét. A fókusz két mű: Malcolm Bradbury *Rates of Exchange*, és Dan Fesperman *Lie in the Dark* című regényei, valamint brit és amerikai újságcikkek.

**Fagyal József Szabolcs (I. Anglisztika MA): Áttételesség és a narráció etikai vetülete
Füst Milán A feleségem története és Ford Madox Ford A jó katona című regényeiben**

Témavezető: Prof. Dr. Bényei Tamás

Előadásom a címben szereplő két modernista regény narratológiai jellemzőit tárgyalja, kiemelt figyelemmel az elbeszélők monológját jellemző stílusra, melyek hasonlósága, állításom szerint, a rokon életsorsuk eredménye. A két megcsalt férj elsődleges feladata az élettörténetük elmesélése, azonban kiderül, hogy ezen belül a legnagyobb problémát a már halott feleségek reprezentációja jelenti. Ennek oka, hogy történetük elmondása során fontos etikai döntést kell hozniuk, id est egyedül az ő autoritásuk alatt áll a feleségeik ábrázolásának hűsége. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy egyszerre szeretnék elnyerni az olvasó szimpátiáját (a feleség megítélésének rovására) és ugyanakkor igazságosak maradni az egykori szerelem emlékéhez.

Sárközi Gergely (II. Amerikanisztika MA): Philip Marlowe és a magánnyomozó karaktere

Témavezető: Dr. Glant Tibor

Előadásomban elsősorban az amerikai krimiíró, Raymond Chandler Philip Marlowe nevű hősén keresztül igyekszem bemutatni a kemény krimi hőse, a magánnyomozó alakját. Elhelyezve őt a populáris irodalom kánonjában igyekszem megmutatni, melyek azok a jellemvonások, melyek már a korai westernhősöktől kezdve kísérik a klasszikus amerikai alakokat. Elemzésemet az 1939-es *Hosszú álom* és az 1973-as *A hosszú búcsú* c. filmekre, illetve OTDK-dolgozatomra alapozom.

Seprenyi Viktória (III. Anglisztika BA): A zarándok, a turista és a mestiza-női karakterek Sandra Cisneros The House on Mango Street és Caramelo című műveiben

Témavezető:

A prezentációmban Sandra Cisneros, mexikói-amerikai származású író *The House on Mango Street* (1984) és *Caramelo* (2002) című önéletrajzi ihletésű regényeit vizsgálom, amelyekben az általam kiválasztott mexikói és mexikói-amerikai női karakterek ábrázolását tanulmányozom. Célkitűzésem a karakterek kulturális identitása közötti átmenetek feltárása, amelynek érdekében azt vizsgálom, hogy a kiválasztott karakterek rendelkeznek-e "cross-

cultural," azaz "kultúrák közötti" identitással, vagyis milyen mértékben képesek elfogadni, illetve az identitásuk részévé tenni a mexikói és az amerikai kultúrát.

Baranyi Gergely (III. Magyar BA): A kortárs fiatal líra mediális és kritikai kontextusa - A Telep Csoport példája

Témavezető: Dr. Takács Miklós

A kortárs irodalomban, az online felületeken való megjelenés széleskörűvé válásával egyre erősebben kerülnek szembe egymással az internet medialitásából fakadó szövegfogalmak és az eddigi, papír alapú irodalommal szemben támasztott szakmai elvárások. Ezt a jelenséget a Telep Csoport már lezárult működésének, köztük a 2007-ben kirobbant "Telep-vitának" a példáján keresztül kísérlem meg elemezni, melynek során a médium-váltással összefüggő kontextusok mellett kritikátörténeti és líraesztétikai távlatok is nyílnak, hiszen a kérdésfelvetés jellegéből adódóan nem csupán egy írói kör munkássága, hanem maguk az irodalomtudományos diskurzusok is reflexió alá kerülnek.

9:00 Filozófia - Pedagógia - Társadalomtudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Bujalos István – Erdősné Dr. Pusztai Gabriella

Szrogh István (II. Filozófia MA): Első nekilendülés a tömegember létével kapcsolatban felmerülő kérdések megértésének

Témavezető: Dr. Nyizsnyánszki Ferenc

„Voltaképp nem kisebb célt tűztünk magunk elé, mint annak megértését, miért is süllyed az emberiség egy újfajta barbárságba ahelyett, hogy valóban emberi állapotba lépne” (Horkheimer, Adorno) Az előadás során kísérletet teszek kutatási témám tömör bemutatására, melynek centrumában egy jelenség áll, amelyet - a bölcséleti hagyományhoz kapcsolódva - tömegembernek nevezek. Röviden: mit tesz tömegembernek lenni?

Tóth Alexandra (I. Esztétika MA): "Műfordítani annyi, mint gúzsba kötötteen táncolni" (Kosztolányi Dezső)

Témavezető: Dr. Valastyán Tamás

Előadásom célja röviden bemutatni kutatási témámat, melynek homlokterében a műfordítás problematikája áll. Igyekszem körüljárni a témában felmerülő különböző álláspontokat, s bizonyosságát adni a fordítói munka jogosultságának. Kutatásom célja egyfajta kompromisszumkeresés szabadság és hűség szélsőségei között.

Sebestyén Krisztina (III. Német-Pedagógia tanári MA): Diszlexia: ugyanaz mindenhol?

Témavezető: Dr. Pető Ildikó

Napjainkban elengedhetetlen, hogy legalább egy idegen nyelvet ismerjen az ember, azt azonban nem mindenkinek sikerül könnyedén elsajátítania. Előadásomban arra keresem a választ, milyen befolyással van a diszlexia a nyelvtanulásra, valamint, hogy milyen törvények, rendelkezések határozzák meg a diszlexiával élők nyelvtanulását. Vizsgálatomban a magyarországi helyzetet és a német nyelvterület lehetőségeit hasonlítom össze.

Fábián Dominika Anna (II. Történelem-Német tanári MA): Hibázni és hibát javítani a németórán

Témavezető: Dr. Radványi Zsuzsanna

A német, mint idegen nyelv oktatása (DaF-Unterricht – Deutsch als Fremdsprache) meglehetősen új, de máris nagy népszerűségnek örvendő kutatási témakör, amelynek szerteágazó témáiból én az idegen nyelv tanítása során fellépő hibákkal, és azok javításával foglalkozom. Mi számít hibának egy idegen nyelvi órán, és miért hibázunk – milyen okai lehetnek? És az okok, illetve a tanulók ismeretében hogyan érdemes javítani a pedagógusnak ezen hibákat?

Molnár Éva (II. Szociálpolitika MA): Posztadoleszcencia - az utóserdülőkor jelensége

Témavezető: Dr. Czibere Ibolya

A modern társadalmakban az ifjúkor és a felnőttkor közé kezd beékelődni egy sajátos életszakasz, amelyet posztadoleszcenciának, utóserdülőkornak neveztek el. A jogi értelemben nagykorúvá vált fiatalok közül egyre kevesebben kezdik el a kereső tevékenységet, ezáltal egyre többen szorulnak rá a szülők anyagi támogatására, tehát gazdasági értelemben gyermekstátuszban maradnak. Az előadás során szeretném bemutatni a jelenség vizsgálatára irányuló empirikus kutatásom eredményeit.

Bene Viktória (II. Szociális munka BA): Segítő szakmára készülő egyetemi hallgatók romaképe

Témavezető: Dr. Czibere Ibolya - Farkas Attila

Kutatásomban egy felsőoktatási intézmény szociális munka szakos hallgatóinak a romaképét kíséreltem meg feltárni. A vizsgálat már csak azért is indokolt, mert a segítő szakmában elhelyezkedni kívánó hallgatók leendő munkájuk során nagy eséllyel kerülhetnek olyan munkakörbe, ahol roma emberekkel kell foglalkozniuk. Öt fő problémakör kapcsán voltam kíváncsi a megkérdezettek véleményére. Az egyik ilyen problémakör a romák helyzete az oktatásban. Előadásomban leginkább erre fókuszálok, ugyanis úgy gondolom, hogy az integráció elsődleges színtere az iskola. Ezen kívül úgy vélem, hogy a hátrányos helyzetű roma fiatalok számára az oktatás jelenti az egyetlen kitörési lehetőséget. Az előadás kiindulópontjául szolgáló dolgozatomban forrásul használtam a már elvégzett előítélet-kutatásokat, illetve a saját kutatásomban interjúk módszerrel tártam fel a hallgatók romaképét.

Bari Dóra (II. Szociálpolitika MA): Felsőoktatásban részt vevő hallgatók munkával kapcsolatos elvárásai két volt szocialista országban

Témavezető: Dr. habil. Csoba Judit

Kutatásom elméleti kiindulópontja az volt, hogy a 21. századra megváltoztak a foglalkoztatás körülményei, valamint a diplomások foglalkoztathatóságának kérdése is jelentősen változott, átértékelődött az utóbbi évtizedekben. Empirikus kutatásom során arra a kerestem a választ, hogy a felsőoktatási képzésben részt vevő hallgatók milyen elvárásokat támasztanak leendő munkájukkal, állásukkal szemben. Annak érdekében, hogy átfogóbb képet kapjak a hallgatók munkával kapcsolatos elvárásairól vizsgáltam még a továbbtanulási döntéshozatalukat befolyásoló tényezőket, a felsőfokú tanulmányaik melletti munkavállalásukat, munkájuk és tanulmányaik kapcsolódását, külföldi munkatapasztalatukat is. Valamint vizsgáltam azt, hogy a hallgatók munkával kapcsolatos elvárásaira mennyire van hatással társadalmi tőkéjük. Eredményeim szerint a hallgatók kevésbé tudnak azonosulni a XXI. század megváltozott munkakörülményeivel.

Szilvási Ottó (III. Pedagógia BA): Zártintézeti fiatalok erőszakról alkotott szociális reprezentációja

Témavezető: Dr. Buda Mariann

Előadásom célja, hogy egy képet mutassak a javítóintézetben élő fiatalok erőszakról alkotott reprezentációjáról, ezáltal egy új nézőpontból megvizsgálni kriminalizálódásuk okát. Az alap hipotézisem az, hogy a javítóintézetben élő fiatalok nézetei az erőszakról, bűnelkövetésről lehet kriminalizálódásuk és visszaeső magatartásuk egyik kardinális oka. A „fejükben lévő szótárban” az egyes szavakhoz a többségi társadalométól eltérő definíciók párosulnak. A vizsgálat adatbázisául mentálhigiénés filmklub keretein belül rögzített beszélgetések szolgáltak.

* * *

A Konferencia megrendezését
a *TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024* számú projekt támogatta.
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósult meg.

Köszönjük a *Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottsága*
támogatását.

Debreceni Egyetem TEK Hatvani István Szakkollégium

4032 Debrecen, Egyetem tér 1.; 4010 Debrecen Pf. 67.

<http://hatvani.unideb.hu>

hatvani@unideb.hu